EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 7.5.2008
KOM(2008) 249 galutinis

2008/0095 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį
dėl bendros valiutos įvedimo Slovakijoje 2009 m. sausio 1 d.

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo pagal 122 straipsnio 2 dalį

1998 m. gegužės 3 d. Taryba nusprendė, kad Belgija, Vokietija, Ispanija, Prancūzija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Austrija ir Suomija atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 1999 m. sausio 1 d. Danija ir Jungtinė Karalystė pasinaudojo atsisakymo išlyga, todėl Taryba jų nevertino. Graikija ir Švedija Tarybos buvo laikomos valstybėmis narėmis, kurioms daroma išlyga. 2000 m. birželio 19 d. Taryba nusprendė, kad Graikija atitiko būtinas sąlygas įvesti eurą 2001 m. sausio 1 d. Šalys, kurios įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d. (Čekija, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija), pagal atitinkamo stojimo akto 4 straipsnį laikomos valstybėmis narėmis, kurioms daroma išlyga. 2006 m. liepos 11 d. Taryba nusprendė, kad Slovėnija atitiko būtinas sąlygas įvesti eurą 2007 m. sausio 1 d. Bulgarija ir Rumunija, kurios įstojo į Europos Sąjungą 2007 m. sausio 1 d., pagal atitinkamo stojimo akto 5 straipsnį laikomos valstybėmis narėmis, kurioms daroma išlyga. 2007 m. liepos 10 d. Taryba nusprendė, kad Kipras ir Malta atitiko būtinas sąlygas įvesti eurą 2008 m. sausio 1 d.

Sutarties 122 straipsnio 2 dalyje nustatytos išlygų panaikinimo procedūros. Šios procedūros inicijuojamos ne rečiau kaip kartą per dvejus metus arba valstybės narės, kuriai daroma išlyga, prašymu. Pagal šias procedūras Komisija ir Europos centrinis bankas Sutarties 121 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka turi pateikti Tarybai pranešimą apie valstybių narių, kurioms daroma išlyga, pažangą, padarytą vykdant savo įsipareigojimus siekiant dalyvauti ekonominėje ir pinigų sąjungoje. Remdamasi savo pačios ir ECB pranešimais, Komisija gali teikti Tarybai pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo panaikinti išlygą būtinas sąlygas atitinkančiai valstybei narei.

Paskutinės Komisijos ir ECB reguliarios konvergencijos ataskaitos priimtos 2006 m. gruodžio mėn. Danija ir Jungtinė Karalystė nepareiškė noro įsivesti bendros valiutos. Todėl 2008 m. konvergencijos įvertinime apžvelgiamos šios dešimt valstybių narių, kurioms daroma išlyga: Bulgarija, Čekija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Švedija ir Vengrija. 2007 m. sausio 1 d. ES narėmis tapusios Bulgarija ir Rumunija vertinamos pirmą kartą. Be to, 2008 m. balandžio 4 d. Slovakija pateikė prašymą įvertinti, ar ji atitinka būtinas sąlygas įvesti eurą 2009 m. sausio 1 d.

2008 m. gegužės 7 d. Kolegija priėmė Komisijos 2008 m. konvergencijos ataskaitą. ECB savo ataskaitą priėmė gegužės 6 d. Ataskaitose vertinamas nacionalinės teisės aktų, įskaitant kiekvieno nacionalinio centrinio banko statutą, suderinamumas su Sutarties 108 ir 109 straipsniais bei su ECBS ir ECB statutu. Ataskaitose taip pat vertinama, ar pasiektas aukštas tvarios konvergencijos lygis, remiantis konvergencijos kriterijais, ir atsižvelgiama į keletą kitų veiksnių, nurodytų 121 straipsnio 1 dalies paskutinėje pastraipoje.

Savo konvergencijos ataskaitoje Komisija daro išvadą, kad iš visų įvertintų valstybių narių tik Slovakija atitinka sąlygas įvesti eurą, manydama, kad Taryba pritars Komisijos rekomendacijai nutraukti perviršinio deficito procedūrą.

Remdamasi savo ir ECB ataskaitomis, Komisija priėmė pridedamą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo nuo 2009 m. sausio 1 d. panaikinti Slovakijai daromą išlygą.

2008/0095 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį
dėl bendros valiutos įvedimo Slovakijoje 2009 m. sausio 1 d.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 122 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Komisijos ataskaitą[1],

atsižvelgdama į Europos centrinio banko ataskaitą[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

atsižvelgdama į Tarybos diskusiją valstybių arba vyriausybių vadovų susitikime,

kadangi:

(1) Trečiasis ekonominės ir pinigų sąjungos (toliau – EPS) etapas prasidėjo 1999 m. sausio 1 d. 1998 m. gegužės 3 d. Briuselyje vykusiame valstybių arba vyriausybių vadovų susitikime Taryba nusprendė, kad Belgija, Vokietija, Ispanija, Prancūzija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Portugalija ir Suomija atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 1999 m. sausio 1 d.[3]

(2) Sprendimu 2000/427/EB Taryba nutarė, kad Graikija atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 2001 m. sausio 1 d.[4] Sprendimu 2006/495/EB[5] Taryba nutarė, kad Slovėnija atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 2007 m. sausio 1 d. Sprendimais 2007/503/EB[6] ir 2007/504/EB[7] Taryba nutarė, kad Kipras ir Malta atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 2008 m. sausio 1 d.

(3) Vadovaudamasi prie Sutarties pridėto Protokolo dėl tam tikrų su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste susijusių nuostatų 1 dalimi, Jungtinė Karalystė pranešė Tarybai, kad ji neketina 1999 m. sausio 1 d. pereiti į trečiąjį EPS etapą. Šis pranešimas nepakeistas. Vadovaudamasi prie Sutarties pridėto Protokolo dėl tam tikrų su Danija susijusių nuostatų 1 dalimi ir 1992 m. gruodžio mėn. Edinburge priimtu valstybių arba vyriausybių vadovų sprendimu, Danija pranešė Tarybai, kad nedalyvaus trečiajame EPS etape. Danija neprašė inicijuoti Sutarties 122 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros.

---

1 Ataskaita, priimta 2008 m. gegužės 7 d. - KOM(2008) 248.
2 Ataskaita, priimta 2008 m. gegužės 6 d.
3 Sprendimas 1998/317/EB (OL L 139, 1998 5 11, p. 30).
4 OL L 167, 2000 7 7, p. 19.
5 OL L 195, 2006 7 15, p. 25.
6 OL L 186, 2007 7 18, p. 29.
7 OL L 186, 2007 7 18, p. 32.

(4) Pagal Sprendimą 98/317/EB Švedijai daroma išlyga, kaip nurodyta Sutarties 122 straipsnyje. Pagal 2003 m. Stojimo akto[8] 4 straipsnį Čekijai, Estijai, Latvijai, Lietuvai, Vengrijai, Lenkijai ir Slovakijai daroma išlyga, kaip nurodyta Sutarties 122 straipsnyje. Pagal atitinkamo stojimo akto[9] 5 straipsnį Bulgarijai ir Rumunijai daroma išlyga, kaip nurodyta Sutarties 122 straipsnyje.

(5) Europos centrinis bankas (toliau – ECB) įkurtas 1998 m. liepos 1 d. Europos pinigų sistema pakeista valiutų kurso mechanizmu, dėl kurio įvedimo susitarta 1997 m. birželio 16 d. Europos Vadovų Tarybos rezoliucija dėl valiutų kursų mechanizmo įdiegimo trečiajame ekonominės ir pinigų sąjungos etape[10]. Valiutų kurso mechanizmo (VKM II) procedūros trečiajame ekonominės ir pinigų sąjungos etape nustatytos 2006 m. kovo 16 d. Europos centrinio banko ir euro zonai nepriklausančių valstybių narių nacionalinių centrinių bankų sutartyje, nustatančioje valiutos kurso mechanizmo veikimo būdus ekonominės ir pinigų sąjungos trečiajame etape[11].

(6) Sutarties 122 straipsnio 2 dalyje nustatytos atitinkamoms valstybėms narėms daromos išlygos panaikinimo procedūros. Pagal šį straipsnį ne rečiau kaip kartą per dvejus metus arba valstybės narės, kuriai daroma išlyga, prašymu Komisija ir ECB, laikydamiesi Sutarties 121 straipsnio 1 dalyje nustatytos procedūros, pateikia Tarybai pranešimą. Paskutinės Komisijos ir ECB reguliarios konvergencijos ataskaitos priimtos 2008 m. gegužės mėn. 2008 m. balandžio 4 d. Slovakija pateikė oficialų prašymą įvertinti konvergenciją.

(7) Valstybių narių nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinių centrinių bankų statutus, atitinkamai pritaikomi siekiant užtikrinti jų suderinamumą su Sutarties 108 ir 109 straipsniais bei Europos centrinių bankų sistemos statutu (toliau – ECBS statutas). Komisijos ir ECB ataskaitose pateikiamas išsamus Slovakijos teisės aktų suderinamumo su Sutarties 108 ir 109 straipsniais ir ECBS statutu vertinimas.

(8) Pagal Protokolo dėl konvergencijos kriterijų, nurodytų Europos bendrijos steigimo sutarties 121 straipsnyje, 1 straipsnį Sutarties 121 straipsnio 1 dalies pirmoje įtraukoje nurodytas kainų stabilumo kriterijus reiškia, kad valstybės narės kainų stabilumas yra tvarus, o vienerius metus iki tyrimo stebėtas vidutinis infliacijos lygis neviršija daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, vidutinio infliacijos lygio daugiau kaip 1,5 procentinio punkto. Pagal kainų stabilumo kriterijų infliacija apskaičiuojama remiantis 1995 m. spalio 23 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų[12] nurodytais suderintais vartotojų kainų indeksais (SVKI). Siekiant įvertinti kainų stabilumo kriterijų, valstybės narės infliacija apskaičiuota pagal 12 mėnesių indeksų aritmetinio vidurkio, palyginti su ankstesnio laikotarpio 12 mėnesių indeksų aritmetiniu vidurkiu, procentinį pokytį. Per vienerių metų laikotarpį, kuris baigėsi 2008 m. kovo mėn., trys valstybės narės, kuriose kainos buvo stabiliausios, buvo Malta, Nyderlandai ir Danija, o jų infliacijos lygis siekė atitinkamai 1,5 %, 1,7 % ir 2,0 %. Komisijos ir ECB ataskaitose atsižvelgta į pamatinę vertę, lygią paprastam trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, infliacijos

---

8 OL L 236, 2003 9 23, p. 33.

9 OL L 157, 2005 6 21, p. 203.

10 OL C 236, 1997 8 2, p. 5.

11 OL C 73, 2006 3 25, p. 21. Susitarimas su pakeitimais, padarytais 2007 m. gruodžio 14 d. susitarimu (OL C 319, 2007 12 29, p. 7).

12 OL L 257, 1995 10 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

lygių aritmetiniam vidurkiui, prie jo pridėjus 1,5 procentinio punkto. Taigi per 2008 m. kovo mėn. pasibaigusį vienerių metų laikotarpį pamatinė vertė buvo 3,2 %.

(9) Pagal Protokolo dėl konvergencijos kriterijų, nurodytų Sutarties 121 straipsnyje, 2 straipsnį Sutarties 121 straipsnio 1 dalies antroje įtraukoje nurodytas valstybės biudžeto padėties kriterijus reiškia, kad atliekant vertinimą valstybei narei netaikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito buvimo pagal Sutarties 104 straipsnio 6 dalį.

(10) Pagal Protokolo dėl konvergencijos kriterijų, nurodytų Sutarties 121 straipsnyje, 3 straipsnį Sutarties 121 straipsnio 1 dalies trečioje įtraukoje nurodytas dalyvavimo Europos pinigų sistemos valiutų kurso mechanizme kriterijus reiškia, kad valstybė narė laikėsi normalių svyravimo ribų, numatytų Europos pinigų sistemos valiutų kurso mechanizme (VKM), be didelių nukrypimų bent paskutinius dvejus metus iki tyrimo. Pirmiausia valstybė narė negali būti nuvertinusi savo valiutos dvišalio pagrindinio kurso bet kokios kitos valstybės narės valiutos atžvilgiu savo pačios iniciatyva per tą patį laikotarpį. Nuo 1999 m. sausio 1 d. VKM II tapo pagrindu, kuriuo remiantis vertinama, ar tenkinamas valiutų keitimo kurso kriterijus. Savo ataskaitose vertindami šio kriterijaus tenkinimą, Komisija ir ECB ištyrė dvejų metų laikotarpį, kuris baigėsi 2008 m. balandžio 18 d.

(11) Pagal Protokolo dėl konvergencijos kriterijų, nurodytų Europos bendrijos steigimo sutarties 121 straipsnyje, 4 straipsnį Sutarties 121 straipsnio 1 dalies ketvirtoje įtraukoje nurodytas ilgalaikių palūkanų normų konvergencijos kriterijus reiškia, kad valstybės narės vidutinė nominali ilgalaikių palūkanų norma, stebėta vienerius metus iki tyrimo, neviršijo daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, palūkanų normos daugiau kaip 2 procentiniais punktais. Vertinant palūkanų normų konvergencijos kriterijus, buvo remiamasi lyginamosiomis 10 metų vyriausybės obligacijų palūkanų normomis. Siekiant įvertinti, ar tenkinamas palūkanų normos kriterijus, Komisijos ir ECB ataskaitose atsižvelgta į pamatinę vertę, apskaičiuotą kaip paprastas trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, nominalių ilgalaikių palūkanų normų aritmetinis vidurkis, prie jo pridėjus 2 procentinius punktus. Taigi vienerių metų laikotarpio, kuris baigėsi 2008 m. kovo mėn., pamatinė vertė buvo 6,5 %.

(12) Pagal Protokolo dėl konvergencijos kriterijų, nurodytų Europos bendrijos steigimo sutarties 121 straipsnyje, 5 straipsnį Komisija pateiks duomenis, kuriais buvo naudojamasi atliekant dabartinį konvergencijos kriterijų tenkinimo vertinimą. Šis pasiūlymas buvo rengiamas remiantis Komisijos pateiktais duomenimis. Komisija pateikė biudžeto duomenis po to, kai tuos duomenis iki 2008 m. balandžio 1 d. jai perdavė valstybės narės pagal 1993 m. lapkričio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 3605/93 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo[13].

(13) Remdamasi savo ir ECB pateiktomis ataskaitomis apie Slovakijos pažangą, padarytą vykdant įsipareigojimus siekiant dalyvauti ekonominėje ir pinigų sąjungoje, Komisija nusprendė, kad:

---

[13] OL L 332, 1993 12 31, p. 7. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2103/2005 (OL L 337, 2005 12 22, p. 1).

a) Slovakijos nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinio centrinio banko statutą, yra suderinami su Sutarties 108 ir 109 straipsniais bei ECBS ir (arba) ECB statutu.

b) Dėl Slovakijos konvergencijos kriterijų, nurodytų keturiose Sutarties 121 straipsnio 1 dalies įtraukose, tenkinimo:

– 2008 m. kovo mėn. pasibaigusiais metais vidutinis infliacijos lygis Slovakijoje buvo 2,2 %, t. y. daug mažesnis už pamatinę vertę, ir manoma, kad ateinančiais mėnesiais jis neviršys pamatinės vertės, nors skirtumas mažės;

– Slovakijos biudžeto deficitas patikimai ir ilgam laikui sumažintas iki mažiau nei 3 % BVP, todėl Komisija rekomenduoja Tarybai panaikinti sprendimą dėl perviršinio deficito buvimo Slovakijoje;

– Slovakija yra VKM II narė nuo 2005 m. lapkričio 28 d; per dvejų metų laikotarpį, kuris baigėsi 2008 m. balandžio 18 d., Slovakijos kronos (SKK) atžvilgiu didelės įtampos nebuvo; Slovakija savo iniciatyva nenuvertino SKK dvišalio pagrindinio kurso euro atžvilgiu;

– 2008 m. kovo mėn. pasibaigusiais metais vidutinė ilgalaikė palūkanų norma Slovakijoje buvo 4,5 %, t. y. mažesnė už pamatinę vertę.

c) Remiantis teisinio suderinamumo ir konvergencijos kriterijų tenkinimo vertinimu bei papildomais veiksniais ir su sąlyga, kad Taryba panaikins sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo, Slovakija atitinka būtinas sąlygas įvesti eurą.

(14) 2008 m. birželio 3 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, panaikino Tarybos sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo Slovakijoje[14].

(15) Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma sprendžia, kuri iš valstybių narių, kurioms daroma išlyga, atitinka būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą, ir panaikina atitinkamoms valstybėms narėms darytas išlygas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Slovakija atitinka būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą. Slovakijai daroma išlyga, nurodyta 2003 m. Stojimo akto 4 straipsnyje, nuo 2009 m. sausio 1 d. panaikinama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

[14] OL L […], […], p. […].

Priimta [vieta]

Tarybos vardu
Pirmininkas